

Els nous incendis de la crisi climàtica

« Els nous incendis, com tot allò que té a veure amb el canvi climàtic que patim, demanen que ens enfrontem a com hem arribat fins aquí »

Incendis n'hi ha hagut tota la vida, però ara són diferents per culpa de la crisi climàtica que hem generat. Convé saber-ho, convé assumir-ho i convé canviar-ho. Potser pensem que a l'estiu és temporada de focs i és allò que toca. Potser pensem que a altres països allò que els toca són els aiguats. Que sempre ha estat així i que sempre ha de ser d'aquesta manera. Però no, allò que vivim avui està directament relacionat amb la crisi climàtica i és nou. És una continuïtat del que hem viscut tradicionalment, i això potser fa que no reaccionem, però cal ser conscients que la situació és una ruptura i ha de portar-nos a pensar i fer d'una altra manera. En els focs actuals hi ha allò vell, però també allò nou propi d'un món que ha canviat. Canvia el món, canvia el foc, canvien els boscos, canviem nosaltres...

Ja tenim uns incendis de sisena generació, així els anomenen i defineixen els Bombers de la Generalitat de Catalunya. Aquests incendis poc tenen a veure amb aquells tradicionalment propis d'aquestes terres. Però aquests incendis no només els estem patint a Catalunya, és un problema global. S'ha vist ja en diferents països durant la darrera dècada. Incendis massius, que poden provocar grans mortalitats, que acaben amb ecosistemes i models de vida...

A Catalunya els nous incendis que estem vivint sorgeixen d'una combinació explosiva entre el canvi climàtic, el despoblament, l'abandonament rural, l'oblit de la cultura del foc... Als nostres boscos hi ha més massa forestal que en altres temps i està en millors condicions per incendiar-se i provocar un gran i greu foc. Les condicions atmosfèriques originades pel canvi climàtic fan que el foc pugui tenir una potència, una expansió i una imprevisibilitat mai vista.

En els darrers anys hi ha hagut més persones mortes per incendis que per atacs considerats terroristes. Aquesta dada que exposa Marc Castellnou, inspector i analista d'incendis del Grup de Reforç en Actuacions Forestals (GRAF) dels Bombers de la Generalitat al documental *L'amença incandescent* és molt impactant, com el mateix documental. Com a societat, no som conscients dels riscos que ja avui vivim. Estem jugant amb foc, com ens han volgut explicar molt bé des del Museu de la Vida Rural, a l'Espluga de Francolí, amb l'exposició *Jugar amb foc*. Un projecte de la Fundació Carulla, la Fundació Pau Costa i Codol Educació.

Els incendis són causa, conseqüència i amenaça del canvi climàtic que estem patint. Aquesta nova generació d'incendis sorgeixen pel canvi climàtic, l'agreugen i resulten una amenaça per a la vida. Per a la de l'espècie humana i per a tota la vida. Aquests incendis porten els incendis que es coneixien a una nova dimensió per la capacitat que tenen de destrucció de la vida i la dificultat per fer-hi front. Ja s'està veient a diferents països, a cadascú amb les seves característiques. Aquests nous incendis no es podran resoldre només amb més recursos humans o materials, com tot allò que té a veure amb el canvi climàtic ens enfronta a les nostres maneres de fer i ens demana canviar-les.

Una visita guiada a *Jugar amb foc* amb la Maria Adzerias de Codol Educació fa que la canalla recordi temps després que el foc al bosc no sempre és dolent, que connecti amb allò que explica Castellnou: "La vacuna contra el gran l'incendi és l'incendi petit". Fa que coneguim, també, la necessitat de paisatges sans i adaptats al canvi climàtic. Els boscos no poden ser matèria combustible a l'espera de ser cremada, han de ser mosaics de biodiversitat que facin possible la vida: agricultura, pastures extensives, conreus diversos i boscos de diferents edats i condicions...

Els nous incendis, com tot allò que té a veure amb el canvi climàtic que patim, demanen que

ens enfrontem a com hem arribat fins aquí. Necessitem recuperar la cultura del foc i deixar de jugar amb foc. Necessitem ser conscients dels greus riscos que patim davant d'aquesta nova generació d'incendis, d'allò que els ha originat i d'allò que anuncien: el canvi climàtic. El canvi climàtic ens situa en una greu crisi ecosocial que ja ens està afectant de moltes maneres. No ho volem veure? Els focs també ens ho estan dient i ens estan avisant que encara poden ser més greu. Ho estem veient a altres països: Austràlia, Canada, Estats Units, Indonèsia, Portugal, Xile... Què pot passar al Pirineu amb les noves condicions meteorològiques? Què pot passar a l'àrea metropolitana de Barcelona si un d'aquests focs s'origina a Collserola? Com amb la pandèmia actual, estem avisats. No ens haurà de sorprendre quan passi.

La pandèmia ens està mostrant com massa sovint arribem tard. Els incendis de sisena generació, també. El canvi climàtic ja és aquí, des de fa temps que ho sabem i estem fent tard a buscar les maneres de respondre. Per continuar fent possible la vida cal ser conscients que cal canviar les nostres maneres de viure. El canvi climàtic i aquests nous incendis ens obliguen ja a fer-ho. I això passa pels boscos, però no només. Passa pel model econòmic, per les formes de produir, de consumir, de viatjar... Intentem no fer massa tard, les conseqüències encara poden ser molt pitjors del que ja estem vivint. Està a les nostres mans fer canvis en la nostra manera de viure per poder viure una bona vida.